

אוניברסיטת - ת"א

הוראות בטיחות

לעבודות גינון

עדכון מרץ 2003

תוכן העניינים

מספר סידורי	הנושא	עמוד
1	כללי	2
2	חוקיים לתקנים בטיחות בעבודה	2
3	מטרת הנוהל	3
4	הוראות כלליות	3
5	כלי עבודה - כללי בטיחות	7
6	הנחיות בטיחות בעבודות כריתת עצים	10
7	הוראות בטיחות בשימוש במכסחת	11
8	הוראות בטיחות בעבודה עם מסור מכני	11
9	הוראות בטיחות בעבודה עם חרמש " הומלייט "	12
10	הוראות קבע לנהגים	13
11	כללי בטיחות לפני גיזום עצים	13
12	הוראות בטיחות בהדברה של צמחים ומזיקים	16
13	אחסנת חומרי הדברה	17
14	מרכבי בטיחות בכלים שונים	18
15	בטיחות בהפעלת ציוד מוטורי	20
16	דוגמא טופס בטיחות לעובד	22

1. כללי

1.1 תחומי העיסוק באוניברסיטת ת"א כוללים עבודות הקשורות בגינון וטיפול הנוף בקמפוס.

1.2 בנוסף לעובדי האוניברסיטה עובדים בעבודה זו גם עובדי קבלן באופן העסקה שונים:

א. העסקה במסגרת צוותים (2 עובדים או יותר).

ב. העסקה עובד בודד.

1.3 בשטח הקמפוס, נדרשים עובדים וקבלנים להקפיד על כללי הבטיחות ע"פ חוקים ותקנות שהוצאו על ידי משרד העבודה, משרד הבריאות, איכות הסביבה ומשרדים אחרים וכן על נוהליים והנחיות פנימיות שהוצאו על ידי האוניברסיטה.

1.4 בסמכותו של אחראי על עבודות אלה באוניברסיטה ראש מדור גינון או ממלא מקומו לנקוט צעדים מתאימים לביצוע הוראות הבטיחות, כל עוד שוהים העובדים בתחומי שטח העבודה של האוניברסיטה ובכלל זה קבלנים ומבקרים.

1.5 האוניברסיטה חייבת לפעול מכוח החוקים והתקנות, המחייבים אותה כמעביד לאחריות בכל נושאי הבטיחות, במקרים של סתירה בין הרשום בהוראות הבטיחות זה לתקנות ותקנים מובן מאליו שהחוקים, התקנות והתקנים הם הקובעים והמחייבים.

1.6 חשוב להדגיש את החשיבות של ביצוע הדרכות חוזרות לרענון בנושא הוראות בטיחות לכל העובדים בגינון.

2. חוקים ותקנות בבטיחות בעבודה

2.1 פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תש"ל - 1970.

2.1.1 עובדים בחומרים הדברה תשכ"ד. 1964

2.1.2 טרקטורים בחקלאות תשל"ב. 1972.

2.1.3 בטיחות במכונות חקלאיות התשמ"ח. 1988.

2.1.4 עזרה ראשונה במקומות עבודה תשמ"ח. 1988.

2.2 חוק עבודת הנוער תשי"ג. 1953

תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ומוגבלות) התשנ"ו. 1955.

2.3 חוק ארגון הפיקוח על העבודה תשי"ד. 1954

תקנות מסירת מידע והדרכת עובדים התשמ"ד. 1984.

2.4 חוק הגנת הצומח

תקנות הגנת הצומח (הסגר יבוא ומכירה של תכשירים כימיים) התשנ"ה. 1994.

3. מטרת הנוהל

3.1 מטרת הנוהל לשמש את העובדים בתחום הגינון ואת הקבלנים בתחומי פעולותיהם השונים.

3.2 לקבוע נוהלים להבטחת רמת בטיחות נאותה בעבודת הגינון על מנת להגן על העובדים קבלנים ועוברי אורח בסביבת העבודה.

4. הוראות כלליות

4.1 כללי

4.1.1 לא יעסוק אדם בעבודות גינון, אלא אם עבר הדרכה בנוגע לסיכונים השונים הקשורים לעבודתו ואופן הפעלת הכלים והמכשירים עימם הוא עובד.

4.1.2 יש להשתמש בציוד מגן אישי מתאים לסוג העבודה המתבצעת.

4.1.3 במקרה של אירוע או תאונה יש לדווח למוקד הביטחון, ליחידת הבטיחות למרפאה, וגורמים נוספים לפי הצורך.

4.1.4 על העובדים להכיר את משמעות שלטי האזהרה במקום עבודתם (למשל, של חומרי הדברה).

4.1.5 בימים חמים יש לוודא שתית מים מספקת והגנה מתאימה מקרני השמש.

4.1.6 יש להימנע מעבודה בחוץ בתנאי חום וקור קיצוניים.

4.1.7 יש לוודא המצאות תיק עזרה ראשונה ומגיש מאומן (ניתן להיעזר במרפאת האוני' בשעות העבודה).

4.2 כלי עבודה ומכשור

4.2.1 כלי עבודה ידניים

א. כלים ידניים חייבים להיות תקינים ומתאימים לייעודם. אין להשתמש בכלי עבודה לשימוש שלא יועדו לו.

ב. אין להשאיר כלי עבודה בשטח ללא השגחה.

ג. כלים חדים (כגון: מזמרה, מספרי גיזום) יינשאו בתוך נרתיק ייעודי.

ד. יש לטפל בכלי העבודה לפי הוראות היצרן.

4.2.2 כלי עבודה חשמליים או ממונעים

א. כלי עבודה מיטלטלים המונעים בחשמל יהיו אחד מאלה:

ב. בעלי בידוד כפול שלם ותקין (על גוף המכשיר חייב להיות סימון תיקני)

ג. מוזנים ממתח נמוך מאוד (עד 50 וולט).

ד. מוגנים בממסר פחת.

ה. כלי עבודה במתח 220 V יהיו מחוברים דרך מפסק פחת 0.003 am.

- ו. יש לוודא תקינות כבל ההזנה והתקע של כלים חשמליים.
- ז. יש ללמוד את הוראות ההפעלה של כל כלי לפני תחילת העבודה.
- ח. כלים בעלי להב או חלקים נעים יהיו ממוגנים בהתאם לחוק.
- ט. בגיזום או חיתוך באמצעות חרמש מוטורי, משורר שרשרת וכו', יש להקפיד להרחיק אנשים שאינם עוסקים בעבודה מהאזור המסוכן (שבבים עפים, נפילת גזם וכו').
- י. אין להשאיר כלי מוטורי מונע ללא השגחה.
- יא. מומלץ שאחת ל-3 חודשים יבדקו הכלים החשמליים על ידי גורם מקצועי.

4.2.3 טרקטורים

- א. טרקטורים וטרקטורונים יהיו מצוידים באישור משרד הרישוי (טסט).
- ב. טרקטורים וטרקטורונים יהיו מצוידים במסגרת בטיחות מאושרת (קשת התהפכות).
- ג. טרקטורים יהיו מצוידים בהתרעה קולית בעת שילוב הילוך אחורי.
- ד. נסיעה לאחור של טרקטור עם עגלה תעשה בסיוע של מכוון קרקעי.

4.2.4 דלקים

- א. תדלוק מנועי בנזין וסולר (כגון : חרמש מוטורי , טרקטורון וכו') יבוצע באוויר הצח , רחוק מכל מקור אש , ניצוצות או צמחיה דליקה , כשהמנוע מדומם ומקורר.
- ב. אחסון הדלק יעשה במכלים ייעודיים תקינים ואטומים. המחסן יהיה מאוורר היטב (לפחות 6 החלפות אוויר בשעה) מוצל , קריר (הטמפרטורה לא תעלה על 36 C) ומרוחק ממקורות אש וחום (רצוי לא לאחסן דלקים בשטח הקמפוס).
- ג. כמויות הדלק באחסון יהיו מינימליות הדרושות לעבודה של שבוע ימים , אך לא יותר מ- 100 ליטר סולר ו - 25 ליטר בנזין.
- ד. בקרבת נקודת התדלוק / איחסון ימצאו שני מטפי כיבוי אבקה 6 ק"ג והעובדים יעברו הדרכה מעשית להפעלתם. שילוט התראה אסור לעשן וכו'.
- ה. בסיום התדלוק יש לוודא סגירה טובה של מיכל הדלק ושאיין נזילות.

4.3 ציוד מגן אישי

- 4.3.1 על המנהל / קבלן לספק לעובדיו ציוד מגן אישי , נושא תו תקן ישראלי או בינלאומי , בהתאם לנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי התשנ"ז -1997).
- 4.3.2 על המנהל / קבלן להדריך את העובדים לגבי השימוש הנכון בציוד המגן האישי, ולוודא כי נעשה בו שימוש נכון.

4.3.3 להלן עבודות הגיבון הנפוצות בקמפוסים וציוד המגן האישי הנדרש לביצוע עבודות אלה :

תיאור העבודה	ציוד אישי נדרש
עבודות הדברה (הכנה , מיהול ריסוס וכו')	מסכה עם פילטר מתאים , משקפי מגן , כפפות עמידות לחומר , בגד מגן עם שרוולים ארוכים וכובע מחומר עמיד - בהתאם להוראות היצרן. בריסוס - באמצעות מרסס מוטורי יש להשתמש גם באטמי אוזניים / אוזניות.
הפעלת חרמש מוטורי	מגן פנים מלא, משקפי מגן, אטמי אוזניים או אוזניות, נעלי בטיחות, כפפות עבודה.
גיזום עצים ושיחים באמצעות משור	מגן פנים, משקפי מגן אטמי אוזניים או אוזניות קסדת מגן, כפפות עבודה.
גיזום ידני	כפפות עבודה, נעלי בטיחות, משקפי מגן, בגדי עבודה ארוכים.
עבודה בקיץ / בשמש	כובע רחב, משקפי שמש מסננת U.V, בגדי עבודה קלים עם שרוולים ארוכים, קרם בעל מקדם הגנה לפחות 15 לקרינה אולטרה סגולה, למריחה פעמיים ביום על חלקי גוף חשופים.
עבודה בחורף / בקור	שכמיה מכנסיים וכובע אטומים לגשם, בגדים חמים.

4.4 עבודות הדברה

- 4.4.1 המנהל/הקבלן יהיה מצויד בדף מידע (MSDS) של כל חומר הדברה שבשימוש. דף המידע יסופק ע"י יצרן / משווק החומר.
- 4.4.2 המנהל/הקבלן יוודא שהשימוש בחומר ההדברה יעשה ע"פ ההוראות היצרן (כולל נקיטת אמצעי הבטיחות הנדרשים, ציוד מגן אישי הנדרש, וכו').
- 4.4.3 המנהל/הקבלן יספק לעובדיו את דף המידע של החומר, לפני תחילת העבודה עמו, ויוודא כי קראו והבינו את תוכנו.
- 4.4.4 המנהל/הקבלן יוודא כי חומר ההדברה כלול בהיתר הרעלים של האוניברסיטה, או של הקבלן.
- 4.4.5 בתום העבודה עם חומרי הדברה יש להתקלח היטב במים וסבון, ולחליף לבגדים נקיים, אין להשאיר חומרי הדברה בשטח.
- 4.4.6 חומרי ההדברה יאוחסנו במחסן מתאים: מאוורר (פתוח בתריס או רשת משני כיוונים נגדיים, או אוורור מאולץ של לפחות 6 החלפות אויר בשעה) מוצל, משולט, נעול בפני זרים, ותוך הקפדה על הוראות האיחסון של יצרן החומר. יש לאחסן כמויות מינימליות הדרשות לעבודה שוטפת.
- 4.4.7 פסולת חומרי הדברה, כולל המכלים, יפוננו ע"פ הוראות הבטיחות (יש לציין הוראות הבטיחות של היצרן על התווית).

4.4.8 יש לבצע בדיקות רפואיות לעובדים לפני, במהלך, ובתום עבודה עם חומרי הדברה שהם זרחנים אורגניים וקרובמטים, בהתאם לתקנה הרלוונטית.

4.4.9 בתקופות חמות יש לבצע עבודות עם חומרי הדברה בשעות הבוקר או אחה"צ, כדי למנוע שהמשתמשים בצידוד המגן האישי, עומס חום מיותר.

4.4.10 אין לבצע הדברה ליד אזורים בהם קיים ריכוז אנשים ועוברי אורח.

4.5 עבודות גיזום בגובה

4.5.1 עבודה בגובה תלויה תמיד ע"י משקיף / עוזר על הקרקע.

4.5.2 בעבודות גיזום בגובה יש להשתמש במתקן הרמה מאושר.

4.5.3 סולמות מטלטלים:

א. לפני כל שימוש תתבצע בדיקת תקינות לסולם. אין להשתמש בסולמות פגומים (שלבים חסרים או פגומים צבועים, סדקים וכו').

ב. יש להשתמש בסולם שיוצר ע"י יצרן מוכר, נושא תו תקן והנושא סימון ברור של העומס המותר והוראות שימוש.

ג. גובה הסולם יהיה לפחות 3 שלבים (כ-1 מ') יותר מהנקודה העליונה ממנה מתבצעת עבודה.

ד. בסיסי הסולם יועמדו על משטח אופקי איתן.

ה. חלקו העליון יוסמך על ענף יציב ובאזור הצטלבות (לא על ענפי העץ). אם לא ניתן יש להשתמש בסולם כפול.

ו. שיפוע סולם, למעט סולם כפול, יהיה 1 אופקי ל- 4 אנכי.

4.5.4 במקרה עבודה ממושכת בגובה העולה על 2 מטרים על העובד להיות מחובר ברתמה תקינה, לחלק יציב (גזע מרכזי שיכול לעמוד בעומס, חלק ממבנה וכו') מומלץ לקשור את קצה הסולם.

4.5.5 אין לבצע עבודות גיזום במרחק הקרוב מ- 5 מ' לקווי מתח עיליים. במקרה הצורך יש לפנות לחברת החשמל.

4.6 איסוף גזם

4.6.1 את הגזם יש לאסוף במקומות מאושרים (הרחק ממטעני אש, צמחיה דליקה, מצבורי דלק, תחנות שנאות וכו').

4.6.2 את הגזם יש לפנות משטח הקמפוס, לאתר מתאים ומאושר, במהירות האפשרית.

4.6.3 אסור לשרוף גזם בשטח הקמפוס.

4.7 עבודת חפירה והנחת צנרת השקיה

4.7.1 יש לוודא כי החופר לא יפגע בצנרת (חשמל, מים, ביוב וכו') ומכלים תת קרקעיים.

4.7.2 בהובלת צנרת השקיה ממתכת יש לוודא כי לא יפגעו בקווי חשמל עיליים.

4.8 סיכונים ביולוגיים

- 4.8.1 עבודה בקרבת כוורות או קנים של חרקים מעופפים עוקצים (דבורים, צרעות וכו') תעשה ע"י עובד מיומן וממוגן בהתאם.
- 4.8.2 יש להדריך את העובדים כיצד לזהות ואיך להיזהר מבעלי חיים ארסיים (נחשים, עקרבים, נדלים, עכביש אלמנה שחורה וכו').
- 4.8.3 במקרה עקיצה או הכשה ע"י בע"ח ארסי, או אף חשש לכך, יש לפנות את הנפגע מיד לחדר מיון הקרוב, עם תיאור בעל החיים (רצוי להביא את בע"ח ללא סיכון נוסף).
- 4.8.4 יש להכיר את הצמחים הרעילים והאלרגנים בסביבת העבודה (כגון: הרדוף הנחלים, חלבלוב פיקוס בנימינה וכו').
- 4.8.5 יש להימנע משתילת צמחים רעילים, קוצניים ואלרגנים חריפים, בעיקר בשטחים בהם יש ריכוז של קהל.

5. כלי עבודה - כללי בטיחות5.1 כלי עבודה כללי

- 5.1.1 קתות הכלים יהיו שלמות וחלקות.
- 5.1.2 אין לצבוע קתות בצבע, העלול להסתיר פגמים.
- 5.1.3 יש לקבוע טריזים לקביעת הקתות בכלים.
- 5.1.4 הבורג המחבר בין שני חלקי המזמרה או המקטפה יהיה מתוח ומשומן.
- 5.1.5 בשעות שימוש במזמרה על מוט יש לנתק את זרם החשמל באזור העבודה.
- 5.1.6 רצוי לבודד את קתות הכלים.
- 5.1.7 מריצות - רצוי שכפות הידיים יהיו מוגנות בבית האחיזה.

5.2 סולמות

- 5.2.1 מומלץ להשתמש בסולמות מחומר פלסטי קשיח או אלומיניום.
- 5.2.2 יש לבדוק את תקינות הסולם (שלבים, זקפים, ברגים) לפני השימוש בו.
- 5.2.3 הסולם יוצב בשטח ישר ככל האפשר.
- 5.2.4 ניתן להגדיל את היציבות הסולם ע"י קביעת טריזים באדמה וברגלי הסולם.
- 5.2.5 עלה על הסולם עם הפנים לעברו.
- 5.2.6 אין לעלות על השלב האחרון של הסולם עד 1 מ' מנקודה עליונה.
- 5.2.7 יש להשתמש בסולמות יציבים וחזקים, צידם התחתון של השלבים יקבע בזקפים (סנדלים).
- 5.2.8 הסולמות יאוחסנו בצורה מסודרת רצוי במאוזן במקום יבש ובאופן שיאפשר גישה קלה אליהם.

5.2.9 יש להקפיד על הצבת עובד נוסף למרגלות הסולם על מנת לשמור על העובד במעלה הסולם וכן להשגיח שלא יעברו עובדי אורח בסמוך למקום נפילת ענפים וגזם.

5.2.10 אין לצבוע סולמות בצבע העלול להסתיר פגמים.

5.3 מכשירים המופעלים ע"י מנוע חשמלי

5.3.1 כלי גיזום חשמליים הפועלים במתח של 220 וולט יהיה בידוד כפול. יש להתקין להם מפסק מגן לזרם פחת על לוח נייד.

5.3.2 תיקון מכשיר יעשה כאשר המנוע דומם ומנותק ממקור הזרם.

5.3.3 הרצת מנועים תעשה בחוץ או במקום מאוורר.

5.4 משור שרשרת

5.4.1 יש לעבוד כאשר המגינים מותקנים על המשור.

5.4.2 העובד ירכיב משקפי מגן ומגני אוזניים, ויחבוש קסדת מגן.

5.4.3 אין למלא דלק או שמן כאשר המנוע בפעולה.

5.4.4 אם גלש דלק בזמן המילוי, יש לדאוג להתנדפותו המוחלטת יש להזיז את הכלים מהמקום שמא נספג דלק בקרקע.

5.4.5 יש לשמן ולגרז את השרשרת ואת המיסב הקידמי בלהב.

5.4.6 שרשרת חדשה יש להשרותה בשמן לילה שלם לפני השימוש.

5.4.7 עם תחילת עבודה יש לכוון ולבדוק את מתיחות השרשרת.

5.4.8 התאם את מהירות השרשרת לסוג העבודה.

5.4.9 יש לעבוד כאשר המגינים מותקנים על המשור.

5.4.10 מומלץ לעבוד עם משור המצויד בבולם זעזועים, ידידות אחזקה.

5.4.11 שעת הכריתה יש להטות את העץ לכיוון הנפילה הרצוי.

5.4.12 ש להרחיק זרים מתחום העבודה, מומלץ לתחם את האזור על ידי חבל ולהציב שילוט אזהרה.

5.5 הוראות בטיחות לנוהגים בטרקטור

- 5.5.1 וודא שיש לטרקטור היתר נסיעה בתוקף ע"י משרד הרישוי (טסט)
- 5.5.2 שן את הוראות ההפעלה ובטיחות של הטרקטור, והפעילו רק לפי הוראות היצרן.
- 5.5.3 אסור לנהוג בטרקטור שלא הותקן בו תא נהג בטיחותי תקני.
- 5.5.4 בדוק את הטרקטור לפני העבודה וודא שהוא במצב תקין המאפשר עבודה בטוחה.
- 5.5.5 אין להסיע נוסעים על הטרקטור אלא אם הותקן עבורם מושב המאפשר להסיע נוסעים לפי הנחיות משרד הרישוי.
- 5.5.6 טפל בדלק בזהירות: אל תמלא את מיכל הדלק כל עוד פועל המנוע או שהוא חם במידה ניכרת.
- 5.5.7 אסור לעשן בשטח התדלוק.
- 5.5.8 בעבודה עם המעמס הקדמי מנע פניות פתאומיות וחדות. אל תעמיס מעל המותר.
- 5.5.9 חובה להרכיב קסדה ואוזניות בשעת העבודה.
- 5.5.10 בנסיעה בכבישים שמור על חוקי התנועה, דאג שהטרקטור יצויד בכל הדרוש לנסיעה בטוחה: אורות, מהבהב וכו'. אם אתה גורר נגרר - קבע על גבי הנגרר משולש אזהרה ושלט עם מס' הגורר וחיבורי חשמל לתאורת הנגרר.
- 5.5.11 חל איסור לנסוע עם סל הידראולי באויר.
- 5.5.12 סע לאט ובזהירות ליד תעלות ובמדרונים.
- 5.5.13 בדוק היטב שטח לא מוכר לך, וודא שאין בשטח כבלי טלפון, חשמל או קוי מים העלולים להיפגע. נהג לפי כל כללי הבטיחות על מנת למנוע נזק ברכוש.
- 5.5.14 הישמר מגזעים, מגזעי עצים, סלעים, תעלות ובורות.
- 5.5.15 בעבודת מחפרון וודא שהקרקה יציבה, ובחפירה עבוד רק לאחר שהפעלת מייצבים אחוריים. אין לעבוד בבור או תעלה כאשר אדם בתוכו.
- 5.5.16 חובה המצאות מטף כיבוי מסוג אבקה בכל עת בטרקטור.
- 5.5.17 אין להשאיר טרקטור מונע ללא השגחה.
- 5.5.18 וודא שבשעת העבודה אין איש בסביבתך.
- 5.5.19 בסיום העבודה חובה שכף העמסה של הטרקטור תהיה מונחת על הריצפה.

6. הנחיות בטיחות בעבודות כריתת עצים

6.1 הנחיות כלליות לבטיחות בעבודות כריתת עצים

- 6.1.1 על כל עובד להיות מצויד באביזרי מגן - כובע מגן - כפפות , נעליים , גבוהות , משקפי מגן , אוזניות לאטימת רעש. יש להזהיר את הכורת כי אין שימוש בציוד המגן עלול לגרום פגיעה בריאותית.
- 6.1.2 יש להקפיד שהלבוש יהיה צמוד לגוף.
- 6.1.3 יש לדאוג שבמקום העבודה יימצא ארגז עזרה ראשונה(ניתן להיעזר במרפאת הקמפוס בשעות העבודה).

6.2 הנחיות בטיחות בעבודה לפני , בזמן ואחרי הכריתה

- 6.2.1 לפי הכריתה , יש לנקות את שטח הכריתה מסביב לעץ (כגון אבנים , קוצים , ענפים , שיחים וכו') נחילי חרקים.
- 6.2.2 בהיקף של 10 מטרים מסביב לעץ , יש לפנות מכשולים , ולמנוע מעבר הולכי רגל ומכונות במקום יש לחסום את השטח ובמקרים מסוימים ולהציב שלטי אזהרה.
- 6.2.3 כאשר עובדים במורד , יש להפיל את העץ לכיוון המורד , בכל מקרה יש להתחשב בכיוון הרוח ובנטיית העץ. לוודא כי יש מקום פנוי לכל מלוא קומתו של העץ.
- 6.2.4 בזמן הכריתה יש לדאוג שהעץ ייפול על הקרקע , ולא יתקע בעצים אחרים.
- 6.2.5 לפני התחלת העבודה חבר תחילה חבלים חזקים לצמרת העץ וקשרם היטב לצורך זה השתמש בסולם קל תקין.
- 6.2.6 ניסור הגזע במסור ייעשה ע"י 3 חתכים שיבטיחו את כיוון נפילתו , החתך הראשון מאוזן בצד שבו נועד הגזע ליפול. עומק החתך יעלה על מחצית עובי הגזע , החתך השני ייצור זווית עם קודמו. את החתך השלישי , (מאוזן גם הוא) , מעברו השני של הגזע מעל לחתך הראשון , הוא גם יהיה עמוק פחות מן הראשון.
- 6.2.7 את הגזע הכרות יש להפיל בעזרת 2 צוותים , אשר יעמדו משני עברי המקום שבו נועד הגזע ליפול. שני הצוותים יתרחקו למרחק 4 מטרים מהעץ וימשכו בכוח שווה ככל האפשר בחבלים הקשורים לצמרת כדי שהעץ ייפול באמצע ביניהם.

- 6.2.8 באם כריתת העץ מבוצעת במדרון יש להבטיח שחלקים מהגזע לא יתגלגלו במורד , כדי למנוע פגיעה באנשים.
- 6.2.9 במידה והעץ הכרות נפל על עץ סמוך ונשען עליו - אסור בהחלט להשאירו במצב זה. יש להורידו על הקרקע רק ע"י סחיבה בעזרת חבל , שרשרת או כבל. אין להשאירו בזמן שהוא תלוי.
- 6.2.10 אשר על הכורת לטפס על העץ לקשירת חבל, עליו להיות מצויד בחגורת בטחון.
- 6.2.11 כל מקרה יש לדאוג שבכל מקום כריתה ימצא רכב פינוי מכל סוג שהוא -למקרה של פציעה או פגיעה כל שהיא.

7 הוראות בטיחות בשימוש במכסחת

- 7.1 אל תטפל במכסחת , אל תיגע בחלקים , אל תוסיף ואל תגרע טרם הפסקת פעולת המנוע.
- 7.2 שים לב שלא יעמוד איש בקרבת המכונה ובאזור הקרוב לה בזמן ההתנעה, בזמן פעולת המנוע ובזמן הכיסוח.
- 7.3 אל תטפל במעצור כל שהוא טרם הפסקת את המנוע.
- 7.4 בדוק את השטח לפני הכיסוח שיהיה נקי מכל גוף זר (אבנים , גזע ברזים , צינור, יתדות ועוד). גוף זר על הדשא בזמן הכיסוח עלול להשחית את הסכין ולסכן את המנוע כולו ולפגוע באנשים הנמצאים בסביבה.

8 הוראות בטיחות בעבודה עם מסור מכני

- 8.1 הכורת צריך להיות בקי בשימוש בכלי העבודה , הכלים צריכים להיות במצב תקין , זאת במיוחד כאשר מדובר בכלים מכניים למיניהם (מנופים , כבלים , ועוד).
- 8.2 בעת שהמנוע של המסור המכני מצוי בפעולה - יש למנוע מאנשים להימצא מולו.
- 8.3 לפני שינוי כיוון תנועתו של המסור המכני (להב) יש לוודא עצירה מוחלטת של המסור ושאינ איש מצוי בכיוון תנועת הלהב.
- 8.4 בזמן הכריתה , כשהמסור בפעולה ויש צורך להעבירו ממקום למקום - יש לכבות את המנוע כאשר יש תנאים טופוגרפיים קשים ומכשולים בדרך.
- 8.5 את מיכלי הדלק הרזרביים עבור המסור המכני יש להניח במקום מוצל.
- 8.6 אין לנקות ענפים בו זמנית עם מסור מכני ועם גרזן.

9. הוראות בטיחות בעבודה עם "חרמשים"

9.1 אמצעי זהירות ובטיחות בהפעלת חרמשים

- 9.1.1 יש להקפיד להרכיב משקפי מגן , לשם הגנה מלאה על העיניים, בזמן פעולת המכשיר.
- 9.1.2 יש להרחיק מאזור הפעולה בני אדם.
- 9.1.3 בעת ההפעלה יש לאחוז במכשיר בחוזקה בשתי ידיים , השתמש בכפפות.
- 9.1.4 יש להשתמש בחוט המקורי של היצרן בלבד. אין להשתמש בחוט מתכת או בחוט מצופה מתכת , בגלל סכנת התפוררות חלקים.
- 9.1.5 יש ללבוש מכנסיים ארוכים ונעלי עבודה גבוהות.
- 9.1.6 יש להשתמש באמצעים להגנת השמיעה. (אוזניות או אטמי אוזניים).
- 9.1.7 יש להשתמש ברתמת נשיאה על הכתף כאשר מכונת החיתוך בפעולה.
- 9.1.8 שמור על תחזוקה תקינה של המכשיר, רצועות מחוזקות ומתוחות, הקפד להחליף חלקים פגומים.
- 9.1.9 אם הסכין פוגע בחפץ כלשהו, בעת השימוש במכשיר, יש לדומם את המנוע ולבדוק את מידת הנזק ללהב או למגן הלהב. אם נגרם נזק יש להחליף את הסכין או את המגן.
- 9.1.10 אין להשאיר ללא השגחה מכשיר, מחשש שיופעל ע"י אנשים בלתי מיומנים.

9.2 כללי זהירות למילוי דלק ולתחזוקה

- 9.2.1 בשעת מילוי דלק, יש לדומם תמיד את המנוע.
- 9.2.2 הרחק את המכשיר 3 מטר ממקום מילוי הדלק, לפני הפעלתו.
- 9.2.3 אם מתגלה נזילה , אין להפעיל את המכשיר עלולה לפרוץ דליקה.
- 9.2.4 הפעל את המכשיר בשטח פתוח בלבד , בחדר סגור עלולים גזים של תחמוצת הפחמן לגרום למוות.
- 9.2.5 יש לאחסן את הדלק במיכלים בטוחים המיועדים לכך ולשלט בהתאם.
- 9.2.6 לפני כל טיפול במכשירים יש לכבות את המנוע ולנתק את חוט המצת.
- 9.2.7 אם המשתיק נשחק יש להחליפו , מהירות מוגזמת של המנוע במצב זה מסוכנת.

10 הוראות קבע לנהגים

- 10.1 כל נהג ברכב, חייב להיות בעל רשיון נהיגה תקף שנבדק על ידי מנהל עבודה.
- 10.2 לא ינהג אדם ברכב הנמצא במצב העלול לסכן עוברי אורח.
- 10.3 לא ינהג אדם ברכב, אלא אם נמצאים איתו: רשיון רכב, נהיגה, תעודת בטוח.
- 10.4 נוהג רכב לא ייסע אחורנית, אלא אם יש צורך בכך, לאחר שנקט באמצעים הדרושים בהכוונת אדם נוסף.
- 10.5 יש לבדוק ציוד מיוחד (משולש אזהרה, מטף כיבוי אש, פנס מהבהב).
- 10.6 יש לשמור על לחץ תקין של הצמיגים.
- 10.7 אל תעלה את סיבוב המנוע מעל לקטע הירוק על מד הסיבובים, או על פי הוראות היצרן.
- 10.8 אסור להאיץ מנוע בהתנעה.
- 10.9 יש לבצע בדיקת רכב יזומה לפני כל יציאה לעבודה (בדיקת שמן, דלק, מים, אורות).

11 כללי בטיחות לפני גיזום עצים**11.1 אישור לגיזום ותיאומים:**

- 11.1.1 יש לוודא שקיים אישור לגיזום וכריתה מראש מדור גיזום.
- 11.1.2 יש לתאם את מועד הגיזום ולהימנע מהפרעות למהלך התקין של הקמפוס.
- 11.1.3 במקרה של גיזומים מסוכנים ומסוככים רצוי לוודא סגירת האזור, סימונו בשלטים, ניתוק זרם החשמל וכדומה.

11.2 בטיחות

- 11.2.1 במהלך עבודת הגיזום יש להקפיד על כל כללי הבטיחות לגיזום ולסביבה ע"פ הנחיות בטיחות של המוסד לבטיחות וגיהות במשרד העבודה.
- 11.2.2 יש לוודא שיש תעודת ביטוח לגיזום ומליוו הנמצאים בסביבה. (באחריות הגיזום או הקבלן).

11.3 ציוד בטיחותי לגיזום:

- 11.3.1 טיפוס לעץ יעשה ע"י סולם או חבל. בכל מקרה כאשר הגעת למקום הגיזום עליך לאבטח עצמך ע"י קשירה בחגורת בטיחות לעץ.
- 11.3.2 מומלץ לא להשתמש בסולמות מתקפלים. יש להניח את הסולם כך שיבלוט יותר מעל הענף עליו הוא מונח למניעת נפילתו עקב תזוזת הענף במהלך הגיזום. יש לייצב היטב את רגלי הסולם ולקשור אותו לענף שעליו נשען.

11.3.3 ציוד הכרחי לגוזם: נעלים גבוהות, מכנסיים ארוכות, חבל (שמסוגל לשאת עומס של 2 - 3 טון לפחות), חגורה לבטיחות ולציוד, כובע מגן ומשקפי מגן, כפפות, רתמות טיפוס וכדומה.

11.3.4 רצוי להיעזר במוט רגיל או טלסקופי שבקצהו וו מעוקם לסיוע לגוזם מלמטה בסילוק ענפים והעלאת ציוד או חבל.

11.4 כלי הגיזום

11.4.1 בעבודות גיזום בגובה יש להשתמש במשור שיתאים לביצוע העבודה: כך שניתן להפעילו ביד אחת.

11.4.2 לפני הטיפוס יש לוודא תקינות הכלי, תערובת מוכנה ומיכל מלא, שרשרת מושחזת ומתוחה.

11.4.3 רצוי לטפס לעץ ללא המשור ואח"כ מספר 2 יעלה את המשור באמצעות חבל. העברה לניטרל כשהמנוע עומד והמשור לא חותך.

11.5 עבודת הגיזום

11.5.1 גיזום עצים מבוגרים זו עבודה מקצועית ומסוכנת ולכן חייבים לוודא כי לפני עליה לעץ מה היא הפעולה הנדרשת.

11.5.2 לפני העלייה לעץ כדאי לברר מה מטרת הגיזום - הרמת נוף, דילול צמרת, הסחה מקווי חשמל או בניין וכו'.

11.5.3 גוזם מקצועי חייב לעבוד עם בן - זוג (מספר 2). מספר 2 רצוי שידע את כל מלאכת הגיזום. אך בעיקר שידע מהם הצרכים וידע להנחות את הגוזם כאשר הוא במרומי הצמרת. מספר 2 משמש בעצם עיניים לגוזם, ומחליף אותו בשעת הצורך.

11.5.4 משימות מספר 2

- א. לראות מה נעשה למטה ולמנוע מהגוזם לעבוד כאשר יש סכנה בסביבה.
- ב. לראות את תוצאות הגיזום ולהמשיך להנחות את הגוזם היכן להמשיך ולגוזם.
- ג. לרכז את הגוזם מתחת לעץ כך שיהווה ריפוד לגוזם באם הוא ייפול.
- ד. לסייע מלמטה בכיוון נפילת הגוזם ע"י חבל.
- ה. לסייע בהעלאת ציוד לגוזם - חומר מריחה, מכשירים / כלי עבודה וכו'.
- ו. בשעת הצורך להחליף את הגוזם.
- ז. יש לוודא שתהיה תקשורת ברורה בין הגוזם ועוזרו על ידי שפת סימנים, " צעקות " או מכשיר קשר.

11.6 כללים נוספים

11.6.1 לפני עלייה לעץ והחלטה על אופן הגיזום רצוי להסתכל על העץ מכיוונים שונים

11.6.2 יש לדון על אופן הגיזום.

11.6.3 יתכן שלאחר שהכורת יעלה לעץ יהיו שינויים בהחלטה עקב גילוי ענפים יבשים, פגועים או שבורים בצמרת.

- 11.6.4 יש לעבוד כאשר גופך וראשך מעל מקום הגיזום (החיתוך).
- 11.6.5 לפני ביצוע כל חתך חשוב היכן ייפול הענף . ודא יציבותך וקשירתך לפני החיתוך.
- 11.6.6 בהורדת ענפים גדולים כאשר יש חשש מנפילה על קווי חשמל או מבנה , יש להיעזר בחבל מסובב על גזע מרכזי. בקרת הנפילה תעשה ע"י מספר 2
- 11.6.7 חיתוך ענפים גדולים יתבצע מהקצה לבסיס ויבוצע בשלבים. לפני חיתוך סופי של ענף כבד יש לבצע חתך אבטחה תחתון למניעת שבר וקרע עד לבסיס הגזע.
- 11.6.8 חשוב לפני כל חיתוך קשה כי אין אפשרות להדביק ענף שנחתך. אך ניתן לחזור ולחתוך ענף שנשאר מתוך שיקול דעת נוסף.
- 11.7 הוראות בטיחות לעובדים בגיזום

- 11.7.1 עבודת הגיזום אסורה על מי שאינו בקי בסוג עבודה זה ולא קיבל הדרכה מקצועית ובטיחותית.
- 11.7.2 הקפד ללבוש ביגוד מגן , אוזניות למניעת רעש , קסדת מגן , משקפי מגן כפפות עבודה, נעלי עבודה בטיחותיות ובגדי עבודה ארוכים.
- 11.7.3 לפני התחלת העבודה וודא שבמקום אין עוברי אורח.
- 11.7.4 הצב עובד בשמירה בשטח למנוע התקרבות אנשים למקום כריתת העץ או גיזומו. יש לסמן בשילוט אזהרה ותמרורים בהתאם.
- 11.7.5 החזק את המסור החשמלי כשהמסורים ממך והלאה.
- 11.7.6 בגיזום צמרת העץ יש להשתמש בסולם תיקני.
- 11.7.7 קשור עצמך בריתמה לגזע העץ במקום יציב , למנוע נפילתך כמו כן לסדר אותו.
- 11.7.8 על ראש הצוות להשגיח שהעובד לא יחרוג ולא יסכן את חייו.
- 11.7.9 וודא שהעובדים המגיחים בתחתית העץ עוקבים אחר עבודתך ואינם עומדים מתחת לענף הנגזם.
- 11.7.10 תכנן מראש כיון נפילת העץ , היעזר בחבלים אם צריך.
- 11.7.11 יש לבדוק את תקינות ושלמות החבל כדי למנוע תקלות.
- 11.7.12 תיק עזרה ראשונה יהיה באזור שטח העבודה.
- 11.7.13 כל הציוד חייב להיות תקין ואמין , על המפעיל לדעת להשתמש בכל הציוד היטב.
- 11.7.14 יש להקפיד על מתן הנחיות והוראות עבודה לכל עובד חדש.

12. הוראות בטיחות בהדברה של צמחים ומזיקים

כללי

- 12.1 לבש בגדי מגן, מכנסיים ארוכים וחולצה סגורה - לבל יבוא גופך במגע עם הרעלים
- 12.2 דאג לזיהוי של כל חומר שברשותך. על כל אריזה יצוין בצורה ברורה שם החומר שנמצא בתוכו סלק והשמד חומר שאין אפשרות לזהותו.
- 12.3 החזק חומרי הדברה אך ורק באריזה המקורית. אל תעבירם לכלים אחרים. סלק והשמד חומר שאין אפשרות לזהותו.
- 12.4 קרא בעיון את הכתוב על תווית האריזה ומלא בקפדנות אחרי ההוראות.
- 12.5 אחסן במרוכז את כל חומרי ההדברה והרעלים במקום סגור החזק ושמור אותם בארונות נעולים עם שלטי אזהרה בחוץ, "סכנה" - "רעל חומרי הדברה" ושהגישה אליהם תהיה רק לעובדים אחראים היודעים את כללי השימוש בהם. (ראה פירוט אחסנת חומרי הדברה).
- 12.6 בשעת עבודת הריסוס והאיבוק, לבש לבוש מלא והשתמש בכל ציוד המגן הדרוש, כגון: בגדים סגורים (סרבל) נעליים שלמות, כובע, כפפות גומי או פלסטיק, משקפים אטומי שוליים ומסכה בעלת מסנן אוניברסלי.
- 12.7 הקפד שלא יותז חומר הדברה על גופך או על בגדיך.
- 12.7.1 בעת השימוש או טיפול בחומר גזי יש להשתמש במסיכה עם פילטר המתאים למטרה זו. כמו כן, לסדר אותנו.
- 12.7.2 יש לבדוק את המסיכה ע"י סתימת המסנן בכף היד ולנסות לנשום.
- 12.8 פעולות ריסוס ואיבוק רצוי שתעשנה בשעות הבוקר המוקדמות ובשעות הערב כשאין רוח. בכל מקרה שים לב למשב הרוח וכיוונה והימנע מלרסס או לאבק בשעה שהרוח נושבת אין לרסס כאשר הרוח נושבת מולך.
- 12.9 שים לב שחומרי הדברה המרוססים במקומות משופעים, הם עשויים להיסחף למקומות נמוכים, קיימת סכנה לשטחים חקלאיים ולמקווי מים.
- 12.10 כשמבצעים פעולת הדברה במקום סגור, צריך להתחיל במקום הרחוק ומשם אל כוון הפתח, יש להשאיר הוראות זהירות במקום.
- 12.11 סילוק אריזת חומר הדברה או השמדתה תהיה בהתאם לתקנות.
- 12.12 בעת ריסוס בטיפות קטנות, יש לוודא שהות של זמן מינמלי במקום - להסתלק מייד בגמר הריסוס מהשטח.
- 12.13 אל תקרב ידיך לפה ואל תעשן בעת הטיפול בחומרי הדברה רעילים, טול ידיך במים ובסבון בכל הפסקת עבודה - לצרכי מנוחה או ארוחה.
- 12.14 הקפד על הוראות הקבע של היצרן במכשירים ובמכונות ריסוס, הפועלים בעזרת לחץ

בהם קיימת סכנה של התפוצצות.

א. שמור על גובה פני הנוזל בתוך המיכל ועל כמות האטמוספירות המותרות לדחיסה.

ב. הקפד על תקינות שסתומי הבטיחות, וסת הלחץ, אביזרי הסגירה ואביזרי הזרנוק.

12.15 לאחר העבודה בחומרי הדברה יש להתקלח היטב בסבון כדי לשטוף כל שארית אפשרית. זיהום עור אפשר לנקות תחילה בתמיסת נתרן, קרבונט או בי קרבונט שגורם לפירוק כימי של החומר באמצעות מים.

12.16 יש לכבס את בגדי העבודה והאוברוול או חליפת הריסוס בנפרד מכל כביסה אחרת, וכך תשמור על בריאות משפחתך, הקפד להחליף את בגדי העבודה בטרם צאתך לביתך, השאר את בגדי העבודה (והאוברוול והחליפה) בארון המיועד לכך, יש להקפיד על אחסנת בגדי העובדים מחוץ למחסן וללא מגע בין בגדי העבודה לבגדים אחרים.

13. אחסנת חומרי הדברה

13.1 לא יאוחסנו חומרי הדברה במחסן כלי עבודה, אלא במחסן נפרד, נעול תחת פיקוח. מותר לאחסן במחסן זבלים כימיים ואריזות ריקות של חומרי הדברה.

13.2 רצפת המחסן תהיה מחומר מוצק ובלתי חדיר לרטיבות.

13.3 הקירות החיצוניים והגג יהיו מחומרי בניה קשים, ויהיו אטומים מפני רטיבות.

13.4 המחסן יהיה ניתן לאיוורור יעיל, אם ע"י חלונות נגדיים ואם ע"י איוורור מלאכותי.

13.5 במחסן או בסמוך לו יהיה כיור עם מים שוטפים וסבון ומשטפת עיניים.

13.6 חומרי ההדברה יאוחסנו במחסן על משטחי מתכת קבועים, בגובה של לפחות 30 ס"מ מן הרצפה, ובמרחק של לפחות 30 ס"מ מקירות המחסן.

13.7 המחסן יהיה נעול, והמפתח יימצא בידי המדביר או המחסנאי האחראי.

13.8 בצד החיצון של דלת המחסן יהי מוצג שלט אזהרה שעליו יסומנו המילים " סכנה רעל - חומרי הדברה ".

13.9 אחסנה בארגז של קוטלי מזיקים שאינם מוחזקים במחסן יהיה מיועד לצורך הובלתם לשטח העבודה. הארגז יהיה עשוי מתכת, או מעץ שעוביו לא פחות מ- 2 ס"מ ומצופה פח מבחוץ. הארגז יוחזק בתוך המחסן הנעול כשאינן צורך בהובלת חומרים. הארגז יוחזק במצב נקי, שלם ותקין, ובתנאים שלא יסכנו חיי אדם או בריאותו אם במקום ואם בסביבה.

13.10 מחוץ למחסן יימצא ארגז עזרה ראשונה כולל חומרים לגרימת הקאה וחומרי נגד אנטידוט (לאותם קוטלי המזיקים שבשימוש האגף, בהתאם להוראות התוויות של קוטלי המזיקים. כמו כן יימצא ארון לציוד מגן שיכיל כפפות גומי או מחומר פלסטי, משקפי מגן כיסוי ראש וציוד נשימתי בהתאם.

13.11 חומר הדברה שנתפזר בדרך, ייאסף מיד ובאם אינו ראוי לשימוש יושמד ללא דיחוי ובאופן בטוח או להעבירו לפי נוהלי פינוי פסולת וחומרים רעילים.

13.12. שמירת אריזות וסימונן

13.12.1 חומרי הדברה באריזות המקוריות של היצרן על סימוניהן או תויותיהן המקוריות

13.12.2 חומר הדברה שאינו דרוש לשימוש מיידי יוחזק תמיד סגור או באריזה סגורה.

13.12.3 העברת חומר הדברה מאריזתו המקורית לכלי או לאריזה אחרת, מחויבת לבצע אם סימני באופן בולט על גבי הכלי או האריזה, שם החומר, עובדת רעילותו, והוראות לשימוש.

13. טיפול באריזות ריקות

13.13.1 אריזות ריקות של חומרי הדברה יושמדו בתום יום ההדברה או יוחזרו למחסן.

13.13.2 אריזות הניתנות לשריפה יושמדו בשריפה מחוץ לקמפוס באחריות הקבלן.

13.13.3 אריזות שאינן ניתנות לשריפה ייקברו באדמה, ומחוץ לקמפוס באחריות הקבלן.

13.4 הכנה לביצוע הכנות הדברה תעשה רק באזור מאוורר ובמרחק ממבנים ומבני אדם.

13.5 איורור מסננים בתום יום עבודה בהדברה וריסוס יש לנקות ולאורר כל מכשיר נשימה בו השתמשו בפעולות ההדברה, בהתאם להוראות היצרן.

14. מרכיבי בטיחות בכלים שונים14.1 במשור השרשראות:

14.1.1 בולמי זעזועים יעילים, הסופגים זעזועי המנוע והשרשרת המסתובבת.

14.1.2 מגן קדמי המעניק הגנה פיזית מפני פגיעת ענפים מכיוון חזית המשור.

14.1.3 מעצור שרשרת אוטומטי, הבולם בשבריר שניה את סיבוב השרשרת בעת רתיעה לאחור של המשור. כמו כן ניתן להפעיל המעצור ידנית במעבר מנקודה לנקודה ובעת התנעה.

14.1.4 משבת הדק הגז, המונע אפשרות האצת מנוע לא רצונית.

14.1.5 כפתור שליטה כללית וכיבוי, המאפשר כיבוי מיידי בעת מצוקה.

14.1.6 שרשרות בטיחותיות, עם הבטחת שימון וקירור נאותה.

14.1.7 תפש לוכד שרשרת, במקרה של קריעת שרשרת.

14.1.8 מגן שרשרת פלסטי, למניעת פגיעה מהשרשרת בזמן ההובלה והאחסון.

14.1.9 מפלט קטליטי, המבצע שריפה משנית של גזי הפליטה, למניעת שאיפתם ע"י המפעיל והסביבה.

14.1.10 משור בעל מבנה המיועד להפחית את עומס עבודה. מאפשר ביצוע מרבית העבודות.

14.2 בגוזם הגדר המכני

14.2.1 בשיני מגן, המונעות חיתוך רגל המפעיל, בנוי מסרגל משונן סטטי, הבולט מחוץ לשיני המגוזמת או אורך שונה של הסכינים, כאשר הסכין הארוכה יותר מעוגלת בקצה.

14.2.2 מעצור סכינים, המונע אפשרות לפעולת החיתוך בעת ההנעה ובמעבר מנקודה לנקודה.

14.2.3 משבת הדק גז, מונע אפשרות להאצה בלתי רצונית של הכלי.

14.2.4 בולמי זעזועים יעילים, הסופגים את זעזועי המנוע והסכינים.

14.2.5 מגן שרשרת פלסטי, למניעת פגיעה מהסכינים בזמן ההובלה והאחסון.

14.3 בחרמש המוטורי

14.3.1 משבת הדק גז, המונע אפשרות האצת מנוע לא רצונית.

14.3.2 בולמי זעזועים יעילים, הסופגים את זעזועי המנוע ואביזר החיתוך.

14.3.3 ידית כידון, בעת שימוש באביזר מתכתי.

14.3.4 מגן נתזים מותאם לאביזר החיתוך בו משתמשים.

14.3.5 מגן פלסטי לאביזר החיתוך, להגנה בעת הובלה ואחסנה.

14.4 מכסחת הדשא

14.4.1 מחסום פליטה אחורי. בעת הוצאת שק האיסוף חייב פתח הפליטה להסגר אוטומטית

ע"י מחסום, רצוי קפיצי, שימנע העפת גורמי כסוח לעבר המפעיל והסביבה ובכדי

למנוע אפשרות להכנסת יד או רגל לעבר הסכינים.

14.4.2 מעצור סכינים אוטומטי במכסחת מתנייעת. התקן החדש מחייב עצירה מוחלטת

ומיידית של הסכינים עם הפסקת ההנעה העצמית של הכלי. לאחר מכן ניתן להפעיל

רק את הסכינים אולם באופן רצוני ומבוקר.

14.4.3 במכסחות ניידות מנגנון כיבוי אוטומטי עם ירידת המפעיל מהכלי.

14.5 במרסקת הגזם לבית ולגן (המופעלת במנוע 4 פעימות או חשמלי) לבד.

14.5.1 שרוול ההחדרה יהי ארוך כך שלא ניתן להגיע עם היד מלמעלה עד לסכינים ובכדי

שהענפים המרוסקים לא יוכלו להצליף במפעיל.

14.5.2 בחלק העליון של השרוול יהיה מגן גמיש מגומי או פלסטיק, המונע תעופת חלקיקים

מרוסקים כלפי מטה.

14.5.3 מפסק חשמלי המונע אפשרות לפעולת המנוע, כאשר שרוול ההזנה פתוח.

15. בטיחות בהפעלת ציוד מוטורי

הגברת הבטיחות בהפעלת ציוד מוטורי מבוססת בראש ובראשונה כמו בנושאים אחרים על הגברת המודעות.

15.1 הבטיחות בהפעלת ציוד מוטורי בכלל מתבססת על - 3 מרכיבים עיקריים :

- * מרכיבי הבטיחות המצויים בכלים עצמם.
- * מיגון העובד בהתאם לכלי וסוג העבודה המבוצעת.
- * התנהגות זהירה ובטיחותית של העובד לגבי עצמו והסביבה.

15.2 האביזרים הבסיסיים למיגון העובד הם :

קסדת מגן , אזניות , משקפי מגן , מגן פנים מרשת או פלסטיק שקוף , בגדי עבודה צמודים לגוף , שרוולים ומכנסים ארוכים , כפפות , מגיני רגליים (לכורתי עצים) ונעלי בטיחות עם כיפת פלדה.

קסדת המגן חשובה בעיקר כשיש סכנת פגיעה מלמעלה , כגון בכריתת עצים. רצוי להשתמש בה בכל מקרה אולם יש פעולות מסוימות וכלים מסוימים , כגון הפעלת מכסחת דשא , בהם אין חובה לחובשה ואולם הגנת העיניים , הפנים והאוזניים נחוצה ומחויבת בהפעלת כל כלי , כולל כלים חשמליים , ואין לוותר עליה.

במקרים מסוימים , כגון הפעלת חרמשים מוטורים , יש להרכיב משקפי מגן ומגן פנים. הבגדים הצמודים ימנעו היתפסות בענפים או בעצמים אחרים והשרוולים הארוכים והכפפות יקנו הגנה לידיים ורגליים מפני חלקיקים מועפים ומפני שריטות בזמן העבודה. מגיני הרגלים לכורתים ימנעו חדירת השרשרת ופציעת העובד במקרה של פגיעת שרשרת מסתובבת ברגל המפעיל.

נעלי הבטיחות הן אביזר חובה לכל פועל בשטח ונמנו כבר אין סוף מקרים שרגלו של עובד ניצלה תודות למגן הפלדה שבנעל.

בנוסף למיגון העובד ישנו ציוד בטיחות חשוב ביותר לסביבת העבודה ולהובלה , כגון מיכלי דלק מפלסטיק משוריין , שאינם נמעכים או מתנפחים , זרבוב בטיחותי למילוי דלק , שאינו מאפשר שפיכת דלק מחוץ למיכל בעת המילוי , תיבות נשיאה לכלים , שמנים ידידותיים למפעיל ולסביבה , אשר מאפשרים הפחתת כמות גזי - הפליטה היוצאים מהכלים , אמצעי ריתום נאותים למניעת טלטלת הכלים בהובלה , ועוד.

15.3 התנהגות בטיחותית

התנהגותו הבטיחותית של המפעיל או של הצוות מבוססת בראש ובראשונה על ידע, ויישומו. יישום הידע מותנה במודעות העובד לסכנות בסביבת העבודה.

- על כל מפעיל, מדריך, מנהל עבודה, מפקח ואיש תחזוקה להכיר את הכלים, להכיר את מרכיבי הבטיחות המצויים בהם ולבדוק ולוודא קיומם ותקינותם באופן שגרתי לפני כל יציאה לעבודה. תקלה באחד ממרכיבים אלו מחייבת הפסקה מיידית של העבודה בכלי וחידושה רק לאחר התיקון.
- יש לקבוע נהלים לגבי המיגון הנדרש לסוגי עבודה שונים, להצטייד באביזרי המיגון הדרושים ולהשתמש בהם. חוסר של אביזר מגן, שבר או תקלה בו, יחייב הפסקת העבודה עד לתיקון הפגם או השלמת החסר. נהלים אלו יקבעו על פי דרישות היצרן כמפורט בספר המכונה או כללים מחמירים יותר לפי דעתו המקצועית של הגורם האחראי.
- לאלה מתווספת ההפעלה המקצועית והנכונה אשר היא בד"כ נחלתם של עובדים מנוסים ומיומנים. לכן מומלץ להצמיד, למשך זמן מסוים, עובד צעיר לעובד ותיק ומנוסה כדי שיוכל ללמוד ממנו.

15.4 דוגמאות לפעולות הקשורות בהתנהגות בטיחותית:

- הובלת הכלים.
- תדלוק - הימנעות משפיכת דלק ואיסור עישון.
- בדיקת הכלי טרם הפעלה.
- חסימת אזור עבודה ע"פ הצורך ולהפגין זהירות במקום שיש בהם אנשים.
- בדיקת שטח העבודה וסילוק מפגעים כגון עצמים קשים בדשא, בגדר חיה ובין עשביה.
- התנעה נכונה ובטיחותית למפעיל ולסביבה.
- הפלת ענף או עץ בכיוון רצוי בעת כריתה.
- סילוק מכשולים ובחירת נתיב מילוט בעת כריתת עצים גדולים.
- שמירה על טווח נקי מאנשים בהפעלת חרמש מוטורי (לפי סוג השטח ואביזר החיתוך).
- הוצאת המצת ממכסחת הדשא לפני טיפול בסכינים, סיבובם וניקויים.

תאריך _____

דוגמא טופס - בטיחות לעובד

(לפי פגישתו של העובד עם הממונה על הבטיחות ובתחילת עבודתו)

שם העובד: _____ שם הקבלן: _____
 מחלקה: _____
 חטיבה: _____

אני הח"מ מאשר בזה שקיבלתי הדרכת בטיחות מהקבלן אצלו אני עובד כרשום מעלה ומתחייב לעבוד בזהירות רבה באחריות גבוהה ובבטיחות מעל לכל משימה שתבטיח את גופי למניעת כל סכנה של תאונה בעבודה.

כמו כן מתחייב אני להשתמש בכל אמצעי הבטיחות הדרושים לצורך ביצוע עבודתי.

כמו כן אשאל כל שאלה ואברר כל אירוע בנושא בטיחות שלא מספיק ברורים לי בחברה בה אני מועסק למניעת כל סכנה מעצמי ומהסובב אותי.

כמו כן ידוע לי כי מנהל העבודה (מטעם הקבלן) חותם בזה שהודרכתי בהתאם לבטיחות אישית ומיגון אישי.

שם העובד _____ שם מנהל העבודה _____

חתימה _____ חתימה _____